

Obecnie organy stabilności finansowej - czy to w formie banków centralnych, instytucji makroostrożnościowych, czy też rad stabilności - mają na celu nadzorowanie ryzyka systemowego. Aby odnieść sukces w tym zakresie, muszą stosować różne metody identyfikacji, pomiaru i zarządzania ryzykiem, które obejmują systemy finansowe podlegające ich jurysdykcji. Oznacza to, że organy regulacyjne i organy nadzoru nad stabilnością finansową muszą mieć możliwość formułowania świadomych opinii ex-ante na temat poziomu ryzyka w systemach finansowych, łącząc aspekt prawdopodobieństwa - jak prawdopodobna jest realizacja ryzyka; z aspektem wpływu, tj. jaka może być oczekiwana wielkość materializacji tego ryzyka i jaki jest oczekiwany wpływ takiej materializacji na funkcjonowanie systemu finansowego, a także na gospodarkę realną. Naukowcy akademicki pracujący w dziedzinie ryzyka systemowego mogą przyczyniać się do tego niezwykle istotnego zadania organów regulacyjnych i władz monetarnych, realizując teoretycznie ukierunkowane badania umożliwiające - w oparciu o analizy empiryczne i oryginalne pomysły analizowane w skali międzynarodowej - lepsze zrozumienie takiego ryzyka.

Punktem wyjścia dla niniejszego projektu badawczego jest wniosek (sformułowany podczas dotychczasowych badań autorki), iż bezpośrednie zastosowanie istniejących modeli analizy i pomiaru ryzyka systemowego - tych, które dominują w bieżącej literaturze i zostały z powodzeniem zastosowane przez banki centralne w najbardziej rozwiniętych gospodarkach na świecie - nie wystarcza do zobrazowania ryzyka systemowego w krajach rozwijających się. W szczególności w przypadku gospodarek wschodzących istniejące modele nie pozwalają na analizowanie tego ryzyka z konieczną szczegółowością. W konsekwencji istnieje luka w wiedzy na temat tego rodzaju ryzyka w krajach rozwijających się, które mają stosunkowo młode systemy finansowe charakteryzujące się statystycznymi właściwościami ryzyka różnymi od tych obserwowanych w systemach rozwiniętych. Dlatego celem badań jest analiza ryzyka systemowego w krajach rozwijających się z wykorzystaniem autorskiej koncepcji modelowania (już opracowanej na wstępnym etapie badań), aby umożliwić porównanie właściwości ryzyka systemowego w krajach rozwijających się i rozwiniętych, w celu lepszego zrozumienia podstawowych właściwości ryzyka systemowego w krajach wschodzących.

Główna hipoteza to: **Ryzyko systemowe systemów finansowych w rozwiniętych gospodarkach i gospodarkach wschodzących ma różne właściwości.** Częściowe wyniki zostaną usystematyzowane w formie zwięzłych wniosków na temat różnic między właściwościami ryzyka systemowego między zbiorami analizowanych krajów. W ten sposób zostaną zidentyfikowane dwie lub więcej zwięzłych grup krajów o różnych cechach ryzyka systemowego. Obserwowane statystycznie istotne cechy ryzyka systemowego, a zwłaszcza różnice między analizowanymi krajami, zostaną wykorzystane do określenia właściwości tego ryzyka w różnych typach gospodarek.

Metody badawcze zostały wybrane w oparciu o dotychczas przeprowadzone badania i obejmują rozszerzoną analizę literatury, zaawansowane metody modelowania ryzyka, wykorzystanie narzędzi ekonometrycznych oraz zaawansowane metody analizy i wnioskowania statystycznego. Dane podlegające analizie obejmują publicznie dostępne dane w postaci szeregów czasowych (dane dotyczące rynku giełdowego i wartości księgowych) za lata 2005-2018 - zbiór analizowanych krajów rozwijających się obejmuje region bałkański, wschodnioeuropejski i środkowoeuropejski (np. Chorwacja, Albania, Estonia, Łotwa, Ukraina, Węgry, Słowacja, Rumunia itd.), dla których trzy analizowane w projekcie aspekty ryzyka systemowego nie zostały jeszcze przeanalizowane metodami łącznymi z wykorzystaniem zaawansowanych modeli ekonometrycznych. Następnie, w końcowym etapie badań, wyniki uzyskane dla tych krajów zostaną porównane z wynikami analogicznej analizy przeprowadzonej dla krajów rozwiniętych Europy (w tym np. Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Szwajcarii).

Oczekiwane rezultaty polegają głównie na zmniejszeniu luki wiedzy na temat różnic w ryzyku systemowym między dwoma typami gospodarek, co pozwoli na wyciągnięcie wniosków dotyczących różnych właściwości ryzyka systemowego między wschodzącymi i zaawansowanymi krajami w Europie. Rozwiązanie dotyczące analizy i pomiaru ryzyka systemowego udoskonalone w badaniu będzie miało uniwersalne zastosowanie w szerszym zestawie krajów (w przeciwieństwie do obecnie istniejących modeli), a zatem pozwoli na dokładniejsze analizowanie ryzyka systemowego w wielu krajach, w których obecnie istnieje brak tak zaawansowanych narzędzi ekonometrycznych. Z drugiej strony, jeśli w trakcie badań dla któregoś z tych krajów inni autorzy opracują alternatywne podejścia, wówczas możliwe będzie porównanie gotowych wyników, które pozwoli na lepsze zrozumienie tego zjawiska. Wyniki mają dodatkowo wartość w zakresie odpowiedzialności społecznej, ponieważ dodatkowa wiedza uzyskana w drodze badań będzie mogła być wykorzystywana przez organy regulacyjne i władze monetarne w dążeniu do stabilności finansowej i zapobiegania kryzysom finansowym.